

PRON. *mumbrió* a Cambrils i al Morell, Casac., 1920, id. en l'enq. que hi vaig fer el 1955 (xiv, 175-8) (amb gentilici *Montbrionens*). Morera Llauredó: en *GGC*, 658 en dóna cites de 1340 i 1449 (i diu que el 1206 fou cedit a l'arquebisbe (¿però potser no amb aquest nom?), remetent a la seva *Tarr. Cri.* I, cap.17, p.507, on no especifica la forma del nom; tampoc en la de 1206, que *BABL* III, 377, cita de Morera, *Hist. del Arzob. de Tarr.*, I, 508; 1359: *Muntbrio* (*CoDoACA* XII, 37).

HOMÒNIMS I PARÒNIMS. Occitans. Hi ha dos *Montbrison*: un mun. de 200 hab. en el dept. Drôme (distr. Nyons, c^o Grignan o Valreàs); i la ciutat de *Montbrison* en el Forés, que és cap d'un distr. del dept. Loire: uns 150 k. més al NNO., just a la frontera ling. entre oc. i francoprov. (a mig camí de Lió a Clarmont-Ferrand). Un dels dos, potser aquest, ja figura en la forma *Montbriso* en el trobador clàssic Monge de Montaudon (l'a. 1200), en el poema «*Aissi com cel q'à estat ---*». Suposo que hi ha dades d'onomàstica local sobre aquesta població o la rodalia, en el volum «*Mélanges offerts à M. Jean Dufour*» publ. precisament a Montbrison 1940 (*VRom.* ix, 184).

D'altra banda tenim formes del mateix component 2n. (tot sol o junt amb un mot diferent com a primer), i aquestes són sense la -s-. *Campbrion*, hameau de l'Aude, te. de Puivert (Sabarthès, *Di.Top.*). I sobretot del simple *Brion*, NL molt repetit en el SE. i centre de França, i ja citat pel trobador Raimbaut d'Aurenga (fi S. XII), que parla d'una senyora *Midons de Brion* (o *Briò*) (*Grundr.* § 24, i *ASNSL* xxxvi, 448): pot referir-se potser al poble de *Brion* del dept. Isère o al de la Lozère, que són municipis i els més propers a Aurenga (*Orange*), però també hi ha un castell d'aquest nom a l'Ardèche uns 20 k. O. de Valence, i és versemblant que l'al·ludida dama en fos la carlana; hi ha, però, encara bastants més llocs de nom *Brion* a l'Ain, l'Indre, H. Vienne, Deux-Sèvres, Yonne, Saône-et-Loire, Maine-et-L., i Côte d'Or.

ETIM. La combinació amb *Mont-*, dóna gran versemblança a pendre-ho tot com a noms de castells: del tipus corrent: combinat amb el NP del seu senyor; noms que en la majoria dels casos són germànics. Gröhler (*Frz. Otsrnamen*, 134), isolant dels altres el cas dels noms *Brion*, vol veure-hi un nom cèltic, suposant una base BRIGON, construïda a base dels antics compostos en -BRIGA (*Conimbriga* etc.), que seria apòcope de *Brigo-magus*. Però és innecessari, i ben inversemblant, separar *Brion* dels *Montbrí(s)on* i *Campbrion*.

Restem, doncs, en la conclusió que els nostres *Montbrío* i aquests noms occitans i francesos, han d'estar formats amb un NP germànic. Aquest podria ser:

A) BRISO, -ON, d'una arrel escassa, si bé hi ha dos

testimonis de *Briso(n)* en fonts germàniques del S. VIII, junt amb un cpt. *Brisolf*, i molts NLL derivats, a Alemanya (Först. 336).

B) BRIDO, -ON, que seria d'un grup força més productiu (onze noms) si bé no ben distingit d'un parònim amb -T- (>alt alem. Z) tanmateix també amb -D- antiga inequívoca: *Briddo* en un text baix-alemany del S. IX (*M.G.H.*), escand. ant. *Breda*; i alguns altres que suposen -D-.

Des del punt de vista català preferiríem en principi (B) perquè la -D- cau normalment en la nostra fonètica; tanmateix també es dóna el cas de pèrdua de la -s- originària, sobretot quan hi ha una r en el mot (*Crosell / Cruell, rosella / roella*); i en les dades antigues de *Montbrío de la Marca* n'hi ha dues de segures amb -s- (1074 i 1194), contra dues sense -s- (1075 i 1204).

En les dades franceses i germàniques sembla que predomina la probabilitat de (B), més documentat en germ. i únic admissible per als nombrosos *Brion*, i per a *Campbrion* de l'Aude, car en aquestes zones es podia perdre la -D- però no una -s-. En les dues grafies amb -s- del nostre és fàcil que hi hagi -z- per ultracorrecció, i la -D- dóna normalment -z- occitana, d'on els dos occitans *Montbrison* i també el francoprovençal.

M'inclino doncs per (B), si bé sense excloure la possibilitat d'un origen doble: els *Montbriso(n)* veint de (A); i els restants, de (B). Per decantar millor la balança fora important tenir més dades antigues i detalls més fiables per a *Montbrío del Camp*, i una informació històrica tal que permetés decidir amb més seguretat si un o tots dos dels nostres, pot ser un nom copiat de l'altre, o importat des de les Terres d'Oc per auxiliars occitans (Templers etc.) de la nostra Reconquesta.

MONTBRÚ, mas al SSE. de Santa Coloma Sasserra, prop del límit amb Moià. Ja en doc. de 1291: «honore de *Montebruno* et de *Vilarasa*»; i «Bruneta de *Montebruno*» en un doc. de 1308 (docs. llegits per Casac. 1924 a l'arxiu de Moià). Format probt. amb el NP BRÜN (molt freqüent) (Först. 335 des del S. VIII) com els nombrosos NLL occitans *Montbrun*: 6 en els depts. H. Gar., Aude, Lot, Isere i Drome.

El nostre seria formació paral·lela, o bé calc dels occitans; especialment del més famós *Montbrun*, al S. de Tolosa (a la r. de l'Ariege) que crec deu ser el castell de la gran senyora *Brunissén*, cantada ella i el castell, en el romanç trobadoresc *Jaufré* del S. XII (vv. 3061, 3064).

Popular de veres en les corts catalanes medievals, és probable que inspirés un calc del nom per a un castell català. Notem la coincidència del *Mont-brun* amb el nom de les dues dames: l'occitana *Brunissén*, i la catalana *Bruneta*, en els respectius castells: dimi-